

SLOVENSKI NAROD

vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petti à 2 D, do 100 visi à 50 p, večji inserati petti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelj: Knafelova ulica štev. 5, pritlije. — Telefon štev. 304. — Uredništvo: Knafelova ulica štev. 5, 1. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Postnina plačana v gotovini.

Nova Kalvarija primorskih Slovencev

Posl. dr. Wilfan arretiran. — Brutalne preiskave v njegovem rimskem in tržaškem stanovanju. — Panika med našimi rojaki. — Napovedujejo se internacije vseh značajnih narodnjakov.

Trst, 11. novembra. Kakor počajo iz Rima, je bil včeraj tam arretiran slovenski poslanec dr. Josip Wilfan. Tekom dopoldanskih ur je policija obkoliла hotel, v katerem dr. Wilfan stanuje, poslanca arretirala in nato odvedla na kvesturo, kjer je bil podvržen dolgem zasliševanju. Obenem so izvršili v hotelu temeljito preiskavo v sobah, ki jih je imel dr. Wilfan. O vzroku arretacije ni mogoče nujesno doznavati. Vsi znaki pa kažejo na to, da je prišlo do arretacije na pobudo tržaških oblasti. To je tembolj verjetno, ker je policija tukom včerasnjega dne izvršila hišno preiskavo tudi v tržaškem stanovanju dr. Wilfana.

Ljubljana, 11. novembra. Naš narodnik, ki se je včeraj mudil po poslih v Trstu in se vrnil danes v Ljubljano, nam priporovede, kaj je zvezel v Trstu o hišni preiskavi pri dr. Wilfanu. Se zgodaj zjutraj, ko so ljudje še spali, je močan oddelek policije obkoli Wilfanovo stanovanje, policijska komisija pa je vdrila v stanovanje samo in začela hišno preiskavo, ki je trajala skoraj ves dan. Policijski organi so zlasti pozorno pregledali Wilfanovo biblioteko ter konfiscirali nekaj brošur in knjig. Zahtevali so od domačih, da jim izročijo tajno korespondenco, ki jo baje imar dr. Wilfan. Na zatrilo, da o kakih taki korespondenci ni nikomur nujesno znanega, so začeli znova preiskovati vse stanovanje, a našli niso nujesno. Poskušali so odprieti tudi veliko železno blagajno, meneč, da najdejo morda korespondenco v njej. Ker pa blagajne niso mogli odpreti, so postavili pred njo stražo, ki jo je čuvala do noči in jo morda še sedaj.

Tudi iz tržaške oblike, iz Istre in Goriške poročajo o hišnih preiskavah.

Fašisti postavljajo talce

Fašistovsko vodstvo je sestavilo listo uglednih protifašistov, ki bodo v slučaju zopetnega atentata na Mussolinija ubiti. — Vedno hujši teror po vsej Italiji.

Pariz, 11. novembra. Italijanska vlada je izmed opozicionskih listov ustavila tudi »Stampa« iz Turina, ki je po načladi drugi najmočnejši italijanski list. »Stampa« zastopa liberalno smer in politično linijo bivšega dojgletnega ministarskega predsednika Giolittija. Lastnik »Stampa« je senator Alfred Frassati, ki je bil italijanski poslanec v Berlino do prihoda Mussolinija na vlado.

Državni podatnik Balbo in tajnik fašistske stranke Turati sta izjavila, da je že sestavljena lista protifašistov, ki bodo takoj ubiti kot moralni skrinci, ako pride do novega atentata na Mussolinija. Med prvimi na proskrbcijski listi se nahajajo grof Sforza, bivši minister zunanjih poslov, senator Albertini, bivši lastnik »Corriere della Sera«, senator Benedetto Croce, najuglednejši italijanski tipolog in sociolog, poslanec Roberto Bracco, največji italijanski dramatični pisec, nadalje najslavnnejši odvetnik v Milenu Gonzales itd. Stevilo talcev prekaša sto. V Napoliju so fašisti udrli v stanovanje poslanca Artura Labriole, bivšega ministra, ki je napisal nad 30 del o ekonomskih in finančnih vedah. Mnoga njegova dela so prevedena v tuje jezike. Fašisti so ga napadli dejansko, mu uničili vse pohištvo in odnesli knjige in dokumente, tako da je ostal brez oblike in denarnih sredstev. Ko je Labriola zahteval potni list za inozemstvo, so njegovo prošnjo zavrnili, ker mora ostati v Italiji kot talec. Enaka usoda je zatekla filozofa Crocija, ki so mu zapretilli, da bodo sežgali biblioteko, ki šteje nad 100.000 knjig in je ena največjih na svetu.

Posl. Marinelli, ki je bil vpletjen kot skrivce Matteottijevega umora, je podal izjavo, ki bodo kompromitira predsednika italijanske vlade Mussolinija. Marinelli je bil svojcas oproščen, dasi je ugotovljeno, da je dal morilcem posl. Matteottija iz blagajne fašistovske stranke 5000 lir predudoma. Marinelli se je nahajjal na dan atentata mladega Zamponija blizu Mussolinija ter je v svojem govorni milanskim fašistom po atentatu izjavil, da je Mussolini sam izdal povlečje. »Linčajte ga!«, kar je bilo takoj izvršeno. Šef vlade je torej direktno ukazal, naj se ubije njegov atentator. Vsa oblike Mussolinijeva je bilo oborožena.

Garibaldijeva afera

Pariz, 11. novembra. Državni pravnik Prouharen proučuje sedaj akte o Garibaldijevi aferi. Garibaldi bo bržkone izgnan iz Francije brez sodnega postopanja. Kakor poroča »Quotidien«, je Garibaldi pregovoril tri Italijane k atentatu na Mussolinija ter jih izročil francoske potne liste. V pariskem stanovanju svojega brata jim je izročil 100.000 frankov. Obenem pa se je Garibaldi pogojal s fašistovskim poletiškim šefom Lapollo, kateremu je sporočil podrobnosti inscenirane zarote.

Včeraj je prispeval Garibaldijeva soprona iz Nice v Pariz. Dovoljeno li je bilo, da se sestane s soprogom. Sestanek je bil kratak, pogovor se je moral vršiti v francoskih in v navzočnosti policijskega uradnika.

ITALIJA OBORUŽUJE BOLGARIJO

Beograd, 11. novembra. Po vseh z Dunaja je italijanska vlada prodala Bolgariji 25 modernih aeroplakov in velike količine oružja in municije.

Brezupna situacija v vladi in parlamentu

Pašić zopet odložil odločilno bitko. — Za delovno gradivo v Narodni skupščini skrbi le opozicija. — Vlada se ne more obdržati. — Ne ministrom ne poslancem se ne ljubi delati.

Beograd, 11. novembra. Vesti, da je Pašić prosil za avdijenco pri kralju, se iz njegove okolice odločno demantirajo. Kakor poročajo, Pašić trenutno ne smatra za primerno, da bi ostreje nastopil proti Uzunovićevi vladi v klubu ali glavnem odboru radikalne stranke in je zaradi tega odgodil, tudi sestanek glavnega odbora. Gotovo pa je, da bo kongres radikalne stranke sklican še letos z nalogo, da razčisti razmere med posameznimi strujami v stranki. Očitno so med radikalnimi člani vlade in radicevci pa postajajo vsak dan slabši, predvsem zaradi vprašanja ratifikacije netuških konvencij in ureditvenih agrarnih odnosa v Dalmaciji. Med tem, ko zahteva dr. Ninčić, naj se netuške konvencije čimprej uveljavijo, zahtevajo radicevci od radikalov gotove koncesije, ki jih pa Uzunović brez odobrenja kluba ne more dati, pred klub pa se ne upri z njimi. Pašićevi pristaši seveda naglašajo da je to stanje nevzdržljivo.

Položaj v Narodni skupščini je tak, da prav za prav daje samo opozicija gradivo za razprave. Če bi ne bilo predlogov in interpelacij opozicije, bi skupščina sploh ne imela kaj delati ter bi se moralna odgoditi dokler bi vlada ne naložila kaj primernega kar bi ji mogla predložiti. Največ se očita vladi, da nima nobenih pozitivnih uspehov v finančnih in gospodarskih vprašanjih ter se tudi novi državni proračun označuje v političnih krogih kot nereale.

Slopošno prevladuje mnenje, da se bo Uzunovićeva vlada vzdružala še nekoliko časa, morebiti 10 dni ali pa tudi cel mesec. Položaj pa bo postal tem težji, čim kasneje bo padla sedanja vlada. V zvezi z raznimi gospodarskimi vprašanjimi in novim proračunom se je prilego zopet živahnje razpravljal o potrebi

Splošno prevladuje mnenje, da se bo Uzunovićeva vlada vzdružala še nekoliko časa, morebiti 10 dni ali pa tudi cel mesec. Položaj pa bo postal tem težji, čim kasneje bo padla sedanja vlada. V zvezi z raznimi gospodarskimi vprašanjimi in novim proračunom se je prilego zopet živahnje razpravljal o potrebi

— Beograd, 11. novembra. Današnja seje Narodne skupščine se je prilenila ob 10.30. Po odobrenju zapisnika zadnje seje je bilo sporočeno, da je finančni minister dr. Perić predložil proračun za leto 1927-1928. Po objavi raznih vprašanj, proračun je bil na dnevni red. Razpravljanje se je načelo z členu 205. zakona o proračunu s 119 glasovi proti 44, pri podrobnem glasovanju s 121 glasovi proti 3.

Ob 13. je bila seja zaključena ter prihodnja napovedana za jutri ob 10. dopoldne z dnevnim redom: poročila o proračunu in pritožbe ter volitve v razne odobre.

Primeren minister Vasa Jovanović je branil vladni tezo, zakaj se ne sme priznati prometnemu uradništvu že sedaj stalnost. Naglašal je veliko število uradništv in znatno število anacionalnih elementov

med njimi. Ob koncu njegovega govora je došlo do burnih prizorov, ker je trdil, da vodi radikalna stranka zdravo politiko, ki se ne more imenovati srbskega. Svoj govor je zaključil s prošnjo, naj sprejme skupščina njegov zakonski predlog. Pri načelnem glasovanju je bil ta predlog sprejet s 119 glasovi proti 44, pri podrobnem glasovanju s 121 glasovi proti 3.

Ob 13. je bila seja zaključena ter prihodnja napovedana za jutri ob 10. dopoldne z dnevnim redom: poročila o proračunu in pritožbe ter volitve v razne odobre.

Praga, 11. novembra. Po oficijskem poročilu praške policije prefekture je ugotovljeno, da je vojni invalid Simonek, ki je bil v službi pri nekem praškem vojnom uradu kot litograf, kradel vojaške dokumente in jih prodajal zastopniku sovjetske diplomatske misije v Pragi. Aretirani Simonek je priznal svoj zločin ter izdal svoje sokrivate, ki so jih zaprli na podlagi člena 6. zakona o zaščiti republike. Prager Tagblatt poroča, da so bili vsi aretiranci, med katerimi se nahaja tudi žena Poreka, glavnega urednika komunističnega lista »Rude Pravo«, komunisti. Med aretiranci je tudi tajnik mednarodne Rdeče pomoči Kubelka.

KOMUNISTIČNA ŠPIJONAŽA V PRAGI

Policija je prišla na sled boljše viški špijonaži, ki jo je vodil sovjetski diplomatski zastopnik. — Medsebojne protestne note med Prago in Moskvo.

Praga, 11. novembra. Zunanje ministarstvo je protestiralo pri sovjetski diplomatski misiji zaradi vojne akcije česa sovjetskega konzularnega oddelka Dymova, ki je takoj, ko ga je policija po aretaciji izpuštila, odpotoval iz Prage. Obenem je sovjetsko zastopstvo protestiralo pri praški vladi proti začasnemu aretaciji Dymova. Obe protestni noti sta se križali in se dali oboje stransko proučevati. Istočasno z Dymovom je bil aretiran bolgarski dijak Ilijon Kratunov, ki je došel z Dymovom na sestanek s Kubelko k prevzetju tajnih dokumentov. V aferi so zapleteni mnogoštevilni komunistični funkcionarji ter se pričakujejo nadaljnje aretacije.

KOMUNISTIČNA ŠPIJONAŽA V BUKAREŠTI

Beograd, 11. novembra. Danes ponoviti je kraljica Marija v spremstvu dvorne dame Hadžić in svojega adjutanta kapetana Pogačnika odpotovala v Bukarešto. Dva dvorna vozova sta bila pripravljena k budimpeštskemu brzovlaku.

KONGRES TREZNOSTI V LJUBLJANI

Beograd, 11. novembra. Jugoslovenski Savez treznosti je sklenil v sporazumu s Savezom trezvene mladeži, da se prihodnji teznotni kongres vrši v Ljubljani.

nove konstelacije v parlamentu in v vladi. Opozicionske stranke se pripravljajo za skupen nastop v tem oziru. Sicer ni gotovo, da bo vlada RR padla že te dni, po mnenju skoraj vseh političnih strank, razen najojažne vladne okolice, pa so sedanji vladi dnevi že odštečeni.

Včeraj popoldne je bil pri kralju v avdijenci finančni minister dr. Niko Perić ter je kralj ob tej prilici podpal ukaz, s katerim se pooblašča finančni minister za predložitev novega proračuna načrta nad enajst in pol milijarde dinarjev. Finančni minister je pri odhodu z dvora izrazil novinarjem upanje, da bo nova finančna odbor in skupščina to vsoto se znatno reducirala.

Snočni je bil na dvoru tudi notranji minister Boža Maksimović. Njegovi avdijenci se prispevajo v političnih krogih posebno važnost, ker je znan, da se Maksimović nahaja v središču političnega položaja. V zvezi s to avdijenco so se sreči razsirile vesti, da je Maksimović demisijonal. Vesti pa so se izkazale za neresnice.

V vladi se opaža naravnost obupno stanje. Ministri skoraj ničesar ne delajo in v njihovih resorih se izvršujejo samo avtomatsko posli, ki prihajajo na dnevni red. Opaža se samo povečana agilnost zakulisnih faktorjev, ki napovedujejo izpremembe v vladi. Težka atmosfera, ki seveda vpliva tudi na poslance, se opaža v vseh parlamentarnih klubih. Več poslancev je sreči odpotovalo iz Beograda domov. Obstoji bojanec, da Narodna skupščina sploh ne bo mogla imeti rednih sej, ker ne bo imela kvoruma. Eden izmed voditeljev radikalov je izjavil včeraj na vprašanje, kaj je novega: »Parlamentarizem je odšel.« ter pri tem zamahnil z roko po zraku.

Podalšanje železničarske nestalnosti uzakonjeno

Narodna skupščina je na današnji seji sprejela zakon o podalšanju nestalnosti železničkega osobja.

— Beograd, 11. novembra. Današnja seje Narodne skupščine se je prilenila ob 10.30. Po odobrenju zapisnika zadnje seje je bilo sporočeno, da je finančni minister dr. Perić predložil proračun za leto 1927-1928. Po objavi raznih vprašanj, proračun je bil na dnevni red. Razpravljanje se je načelo z členu 205. zakona o proračunu s 119 glasovi proti 44, pri podrobnem glasovanju s 121 glasovi proti 3.

Ob 13. je bila seja zaključena ter prihodnja napovedana za jutri ob 10. dopoldne z dnevnim redom: poročila o proračunu in pritožbe ter volitve v razne odobre.

Praga, 11. novembra. Zunanje ministarstvo je protestiralo pri sovjetski diplomatski misiji zaradi vojne akcije česa sovjetskega konzularnega oddelka Dymova. Obe protestni noti sta se križali in se dali oboje stransko proučevati. Istočasno z Dymovom je bil aretiran bolgarski dijak Ilijon Kratunov, ki je došel z Dymovom na sestanek s Kubelko k prevzetju tajnih dokumentov. V aferi so zapleteni mnogoštevilni komunistični funkcionarji ter se pričakujejo nadaljnje aretacije.

IZ BOLGARIJE

— Sofija, 11. novembra. Narodno sobranje je sprejelo zakon o bolgarski Narodni banki v tretjem čitanju z malenkostnimi reakcijami izprembami. Novi zakon o bolgarski Narodni banki stopi v veljavo 1. januarja 1927. Do takrat se bodo izvedle vse potrebne priprave, da se sedanja banka prelevi iz kreditne v emisijsko. S 1. januarjem bo banka ustavila svoje trgovske in industrijske kredite ter jih oddala Internationalni banki v Sofiji.

ZAGREBSKA BORZA

Devize: Wien 798.50-801.50, Berlin 13.465-13.495, Budimpešta 794.50-797.50, Italija 234.41-236.41, London 274.60-275.40, Newyork ček 56.53-56.73, Praga 167.60-168.40, Curih 10.9275-10.9575.

Efekti: Ljubljanska kreditna 143-145, Hrv. ekskomptna banka 100-100.5, Kreditna banka Zg. 100-102, Hipotekarna banka 56.54-57, Jugobanka 95-96, Praštedna 865-867.5, Trboveljska 345-350, Velenje 105.

INOZEMSKA BORZA

Problem novih železnic v Sloveniji

Konferenca pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo. — Do konkretnih sklepov ni prišlo. — Splošno naziranje je, da je zboljšanje starih železnic ravno tako nujno, kakor gradba novih.

Vprašanje razširjenja in izgradbe našega železniškega omrežja postaja od dne dne aktualnejše, zlasti še, ker so se v zadnjem času z raznih privatnih strani stavile ponudbe za zgradbo novih železniških prog. Prometno ministrstvo je, kakor smo že poročali, radi tega sklical za dne 16. t. m. v Beograd konferenco zastopnikov vseh gospodarskih korporacij, da skupno Ž njima razpravlja o tem vprašanju, izdelata gradbeni program in razmotriva tudi o finančnih sredstvih.

Z ozirom na to je zbornica za trgovino, obrt in industrijo sklical za danes dopolne v prostore Kranjske hranilice predkonferenco, katere so se poleg zastopnikov zbornice udeležili zastopniki gospodarskih krogov iz cele Slovenije. Med drugimi sta poslala svoje zastopnike, ljubljanski in mariborski veliki župan, direkcija državnih železnic v Ljubljani, direkcija državnih železnic v Zagrebu, Zveza trgovskih gremjev, Zveza industrijev, inženjerška zbornica, mestni magistrat ljubljanski, Zveza denarnih zavodov ter zastopniki političnih strank. Konferenca je predsedoval prosvitni predsednik Zbornice g. Schrey.

Po otvoriti je podal zbornični tajnik g. Mohorič izčrpen informativen referat o stanju sedanjih železniških prog, načrtih za zgradbo novih prog in o potrebah Slovenije. Iz njegovega referata posnemamo, da se je od preobrata dalje sicer traširalo tudi v Sloveniji več novih prog, vendar pa je bila v celi Sloveniji zgrajena samo proga Ormož - Murska Sobota. Za zgradbo proge Krapina - Rogatec je sicer določen v letosnjem proračunu prvi kredit v znesku 6 milijonov dinarjev, ki pa bo zapad, ker se doslej z delom še ni prizelo. Slovenija ima v železniškem vprašanju dve vrsti želi, oziroma programov. Prvič je potrebna temeljita rekonstrukcija že obstoječih prog, da bodo bolj odgovarjale prometni politiki in danim potrebam. Tu je predvsem mišljena zgradba drugega dela na progi Zidan most - Zagreb - Beograd, ker se ta proga ne bo prav nič razbremenila, tudi ako se bo zgradila proga Krapina - Rogatec. Dolenjsko železnično je treba s primerno rekonstrukcijo povzdigniti vsaj v II. vrsto glavnih prog ter jo usposobliti tako, da bo odgovarjala današnjim prometnim zahtevam. Ta proga mora postati s podaljšanjem na reško progo izhodišče Srednje Evrope na Kvarner.

O tem vprašanju obstojata dve študiji. Inž. Vasković pledira za zgradbo proge Brod - Moravice, ki pa zaseduje v glavnem lokalne interese. Drugo študijo je izdelal načelnik direkcije za zgradbo železnic inž. Milenkovič, ki naglaša, da je ta proga sploh postranskega pomena, ker da naše meje proti Italiji še niso definitivne in da bomo prej ali sile dobili nazaj železniško zvezo na Reko. Za to bi po njegovem mnenju pomenila, zgradba te proge, ki bi bila združena z velikimi žrtvami, razmatranje denarja. Proti temu stališču bo moralna tudi današnja konferenca zavzeti svoje stališče. Inž. Milenkovič je pri tej prilikli obelodanil tudi svoj gradbeni program. On predvideva v splošnem zgradbo slednjih prog: Krapina - Rogatec v letu 1926 (stroški 30 milijonov Din), Kočevje - Brod - Moravice v letih 1928-29 (190 milijonov dinarjev), Kočevje - Straža leta 1932-33 (80 milijonov dinarjev) in proga Št. Janž - Sevnica leta 1935 (58 milijonov dinarjev). Za kritike teh stroškov predlaga izdajo državnih obveznic, ki bi se obrestovale po 8% in bi se potom žrebanja izplačale v 50 letih. Vsak davkoplăcevalec naj bi prevzel najmanj za višino svojih letnih davkov teh obveznic. Kdor pa nimá denarja, lahko obveznice tudi z delom odsluži. Beogradski listi so ta predlog že svoječasno zavrnil, dasi imata tudi svoje dobre strani. Z ozirom na to, da so v zadnjem času prisle tudi ponudbe od raznih drugih strani glede zgradbe teh prog, je potrebno, da se vsa ta vprašanja temeljito ventilirajo in zavzame primerno stališče.

O referatu g. Mohorič se je razvila obširna in živahnava debata. Prvi se je oglašil k besedi zastopnik direkcije državnih železnic podinspektor inž. Šneler, ki je

naglašil, da je najprej potrebno s primerno rekonstrukcijo povečati kapacitet obstoječih železniških prog, ki ne odgovarjajo več današnjim razmeram. V prvi vrsti je potreben drugi ter na progi Zidan most - Zagreb in to ne le iz gospodarskih, ampak tudi iz strategičnih razlogov. Povečanje postaj in izogibanje ter medsebojna zveza že obstoječih prog bi v veliki meri pomogli današnji prometni mizeriji. Da je zgraditev novih transverzalnih prog nujno potrebna, o tem ni treba izgubljati besed. Za Slovenijo je načinjene zveza z morjem. Treba se bo odločiti za Mislinj ali Klodično progo, ker bo pač bolj odgovarjala splošnemu interesom. On bi bil za progo Brod - Moravice, ker je cenejša. Proga Št. Janž - Sevnica je iz gospodarskih in strategičnih ozirov potrebna, z zgradbo proge Varaždin - Koprivnica pa bi dobila tudi Slovenija novo zvezo.

Pomočni direktor državnih železnic v Zagrebu inž. Klobodič je poročal o rezultatih včerajšnje slične konference pri zagrebski zbornici ter podal podrobne podatke o dolžini in gradbenih stroških projektiranja prog. Zagrebska konferenca se je soglasno izrekla za zgradbo jadranske proge z izhodom na Split, ter naglašila, da bi se poleg tega morale zgraditi še sporedne proge, ki bi omogočale zvezo s severnim, srednjim in južnim delom našega pomorskega obala. Ako pa bi država dobila pozneje ponudbo za zgradbo prog, ki se ne bi vitemale z gradbenim programom, naj bi se omogočila zgradba tudi takih prog, ki bodo v gospodarskem oziru vedno koristne. Dosedanje take ponudbe pa so več ali manj nesprejemljive, ker zahtevajo ponudniki prevelike koncesije in previsoko obrestovanje investiranega kapitala. Dopusnine so pač le take koncesije, ki odgovarjajo splošnim gospodarskim in državnim interesom.

Kot zastopnik mariborskega velikega župana izraža, dvorni svetnik dr. Starc solidarnost občin s slovenskim železniškim programom ter pri tem poudarja važnost izgraditve proge Krapina - Rogatec - Pragersko - Varaždin - Koprivnica. Kamnik - Gornji grad - Rečica ob Paki z eventualnim podaljšanjem na Črno in Prevalje.

Prof. ing. Hrovat opozarja na važnost popolne graditve naše glavne prometne žile Jesenice - Ljubljana. - Zagreb - Beograd - Niš - Koplje, katera najmanj do Niša morala biti dvotorarna. V imenu ljubljanske sekcije Udrženja jugoslovenskih inženirjev in arhitektov se izreka, da včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. včiči za izgraditev zvezne Ljubljana - Kočevje odnosno Crnomelj - Lukov dol - Srbske Moravice kot glavne proge, nadalje za proge Št. Janž - Sevnica, Novo mesto - Brežice - dolina Sotle - Pragersko ter se priključuje zahtevi zagrebških privrednih krogov po izgraditvi zvez Krapina - Rogatec - Varaždin - Koprivnica. Nadalje se podali izjave inš. K. v

To in ono

Sigmund Bosel

Svetovna vojna in slediči ji preobrat v gospodarskem, političnem in moralnem življenu sta po redu pokopal skoraj vse predvojne veličine in spravila na površje in do skoro bajne moči poprep docela neznane osebe; vedenia teh novih mogočnikov bi v normalnih razmerah ostala skromno med mimožico, revolucija vseh pojmov in načinov pa jih je dvignila na vrhuncem današnje družbe. Čim bolj se zdaj vračamo v normalne razmere, tem težji je obstoj za to vojne in povojo ženije. Drug za drugim zopet izginjajo in se temnikajo starim predvojnimi rutinirancem.

Vse države beležijo take pojave, od Jugoslavije pa do Anglije in Amerike. Te dni se vsaj začasno zaključuje takšna življenska drama v Avstriji, kjer je moral na pritisk javnosti in velefinančne odstopiti predsednik mogočne Unionbanke Sigmund Bosel, še nedavno najmočnejši avstrijski bančnik. Sigmund Bosel je tipični produkt vojne in povojo konjunkture. Izšel je iz skromnih razmer, iz male obrtniške rodbine. Bil je trgovski pomočnik brez posebnih značajk, a z izredno razvitim huktištvom za eksloacijo gospodarske situacije. Začel je sredi vojne kot 20letni mladenc z malimi dobavami za avstrijsko armado, zlasti pa za dunajsko policijo. Že v prvem letu je postal milijonar in njegovo bogastvo je rastlo nato v divjem tempu. V prvih povojskih letih je veljal že za enega največjih bogatinov Dunaja in Avstrije. Nobene naloge ni bil, ki se je ne bil lotil in ki je ne bi zmogel. Spravil je v svoje roke močne industrije, sodočeval pri vseh večjih finančnih akcijah, naposled pa se spravil na eno najsolidnejši in največjih dunajske bank, na Unionbanko. S spremnimi manevri si je zbral toliko mnenj akcij, da je postal v njej absoluten gospodar, in se dal naposled kronati s tem, da se je dal izvoliti za njenega predsednika. Stari predsednik Mikusch, ki je slovel pred vojno za prvo finančno in bančno avtoritetom in ki je bil spravil Unionbanko na tako višino, se je moral umakniti in je par dni nato iz žalosti umrl.

Komaj 30letni Bosel je bil s tem na višku svoje slave in moči. Znal je voziti tako spremno, da je imel zaslombu v vseh večjih avstrijskih strankah in s tem tudi v vladi, ki mu je nudila po svojih denarnih institucijah skoraj neomejen kredit. S svojim skromnim nastopanjem, s svojo prijaznostjo še bolj pa z milioni in milijoni, ki jih je radodarno poklanjal za razne kulturne in dobrodelne namene, pa je dosegel, da je užival med najširšimi sloji prebivalstva tako popularnost, da mu najhujši napadi drugih bančnikov niso mogli škodovati.

V tem času pa je Bosel izgubil orientacijo. Kakor njegovi vrstniki v Avstriji in po drugih državah tudi on ni mogel več trezno preceniti ne svoje moči, ne gospodarskih razmer. Ni se mogel vzbudit v novo dobo, ki je prihajala s povratkom v predvojne gospodarske razmere. Ni uvidel, da postajajo borzne in druge finančne špekulacije vsak dan bolj nevarne. Delal je še dalje z metodami prve povojo gospodarske konjunkture, pri tem pa se opelkel vedno znova. Izgubil je velik del lastnega premoženja, velike izgube pa pripravil tudi denarnim zavodom, s katerimi je sodeloval. Med temi je tudi avstrijska poštna hranilnica, ki je z Boslovom »pomočjo« izgubila nad 70 milijonov šilingov, kar znaša v naši valuti lepo vsoto blizu 600 milijonov dinarjev.

Poštna hranilnica je prišla nedavno v veliko krizo in vladu ji je postavila za komisarja uglednega bančnega strokovnjaka dr. Reisch, da poštno hranilnico sanira. Dr. Reisch je razkril in objavil tudi zvezza poštno hranilnico z Boslom in izgube, ki jih je ta zavod radi tega imel. To je Bosla, čigar pozicija je bila že itak precej omajana, dočela zrušila. Glavni delničar Unionbanke so pritisnili na njega, naj odstopi in prodli svoje akcije, da s tem vsaj banko reši. Bosel je uvidel, da je doigral, in se je uklonil. Odloži je svoje mesto in pristal tudi na to, da pridejo njegove akcije v roke kake močne finančne grupe, ki bo s svojo avtoriteto zopet učvrstila ugled Unionbanke.

Sic transit gloria mundi. Vsemogačni Bosel odhaja še skoraj kot mladenc v pokoj, kakor je odšel Castiglioni in kakor je odšel toliko drugih enakih, gotovo genijalnih, a normalnih gospodarskih borbi nedorašnih povojskih finančnih vojskovidov. Čez par let bo njegovo ime pozabljeno.

Truplo na cesti

V torek zjutraj so našli na cesti pri Boskovicu na Moravskem truplo 60letnega trgovca A. Zemanika. Orožniki so ugotovili, da je odšel Zemanek v ponedeljek s svojim sinom doma in da sta se bližu sosednjega trga ločila. Sin je odšel v bližnjo vas, oča pa skozgozd po trgovskih opravkih v trg. Pri sebi je imel 6800 Kč, ki jih pa orožniki niso našli. Tudi klobuka ni bilo nikjer. Zagonec smrti niso mogli pojasniti. Na truplu niso našli nobenih sledov nasilne smrti.

Orožništvo in sodna komisija so ugotovili, da Zemanek ni bil umorjen, marveč da ga je zadelo srčna kap. Zemanek je imel že več let srčno napako. Orožniki so začeli iskati zločinca, ki je mrtvog trgovca oropal. Kamalu so ugotovili, da je šel v torek zjutraj po isti cesti neki Josef Minks, ki je prvič odločno tajil, da bi bil oropal mrtvec. Ko so ga pa preiskali in našli ukradeno listnico, je svoj zločin prisnal.

Postanek legarja

V »Časopisu čeških zdravníků« razlagata ravnatelj drž. zdravstvenega uradu v Praze dr. Kučera postanek tifozne epidemije v Hannoveru, kjer se te kljub ugodnim sanitarnim razmeram avgusta pojavi trebušni legar, ki so ga smatrali spocetka črevesnim katarom. Število bolnikov se je naglo mnogočilo in kamalu so zdravníci ugotovili, da gre za obsežno epidemijo, ki se je koncem meseca tako razširila, da je znašal prirastek dnevno 150–250. Pozneje je prirastek padel na 77–53, zadnje dni septembra pa že na 20–12. Celokupno število bolnikov je znašalo nad 2100. Od teh je umrlo 206 ali 10 odstotkov. Ako ne upoštevamo vojnih let in znane ruske epidemije, je hannoverška epidemija največja tifuzna epidemija tega stoletja.

Pri epidemiji v Hannoveru je bilo opažati nekaj anahronizem. Kako se je moglo pripeti, da je nastala taka katastrofa baš v Nemčiji, kjer so higijenske razmere neprimereno boljše kot v mnogih drugih državah? Iz raznih kritik in poročil je pa razvidno, da tudi v Hannoveru glede higijenskih razmer ni bilo vse v redu. Reka Leine, ki teče skozi mesto, ni regulirana. Vodovod je zastarel, kanalizacija slaba, v nekaterih okrajih imajo še vedno primitivno stranišča ali enostavne Jame. Iz katerih pridejo odpadki v reko. Poleg vodovoda imajo v mestu okrog 50

vodnjakov, med katerimi nad polovico ne odgovarja zdravstvenim zahtevam. Vsem tem defektom se je pridružilo še deževno vreme in zato ni čuda, da je izbruhnila epidemija. Tifuzni bacilli pridejo iz vlažnega ozračja v pitno vodo in tako se ljudje okužijo. Važno vlogo igra pri epidemijah poleg padavin tudi stanovanjska beda, primitivni način odstranitve pomij in odpadkov. Nezadostna čistoča, prenapolnjena stanovanja in drugi nezdravi pojavi naše dobre.

Radar počivāš,

je dobro da premislite o na cenejših dobaravnih vrib za vse človeške oirebčine in našo dobro da je za občinstvo aj v tretka DR GO SCHWAB Ljubljana

Morilec patrona Torreja priznal svoj zločin

Zagonec motornega čolna Jeannot, čigar patron je postal, kakor smo že poročali, žrtev zavratnega umora, je zdaj pojasnil. V Nizzi sta Begijca Cornelis in njegova ljubica Eugenie Libertova priznala svoj zločin. Njuna prvotna izjava je bila zadnja poteka v brezupni igri. V strahu pred smrtno kaznijo je Cornelis podrobno opisal vožnjo s čolnom Jeannot in umor na odpriem gorju. Libertova je njegovo izpoved potrdila.

Na predrečer usodne vožnje sta se odpeljala Cornelis in Libertova z motornim čolnom »Mistral« v neko restavracijo na obali v Marseillu, kjer sta večerjala. Bila sta zelo zadovoljna s postrežbo in zato sta hotela drugi dan obedovali v isti restavraciji. V tistem namen sta najela čoln Jeannot. Po obedu sta se odpeljala na morje, kjer je ostal usodni čoln do mraka. Naenkrat se je Cornelis s patronom Torrejem sprijateljil. Torre ga je hotel baje udati. Cornelis ga je prijel za levo roko in mu prestrelil z revolverjem desnice. Torre je omahnil v čoln, na kar ga je Cornelis oropal in vrgel v morje.

Vse priteče so izpovedale, da Cornelis ni imel niti toliko denarja, da bi plačal juho, ki sta jo naročila z Liberto v restavraciji. Libertova potruje to izpoved in pravi, da je bila 10 let v stamostanu in šele nedavno se je seznamila s Cornelisom. Odšla je z njim v Bordeaux, Lourd in Marseille. Njena izpoved o tragediji na morju se ujemala s Cornelisovo.

Počasi zastrupljena

Na Dunaju so odkrili zločin, ki radi svoje rafiniranosti razburja celo mesto. 28letna Leopoldina Lichtenstein je strupom za podgane počasi zastrupljena in naposled tudi umorila svojega, za eno leto starejšega moža Hermanna, bivšega nameščanca neke tiskarne. Skozi celo leto mu je mesala v hrano strupa za podgane; mož je vedno bolj hiral, iskal često tudi zdravniške pomoči, a nihči ni mogel točno ugotoviti, kaj mu je. Zdravniki so sicer izražali sumnje, da gre za kronično zastrupljenje, a dokazati se to ni dal. Ko je Herman pred meseci umrl, je obdukcija potrdila domnevo zastrupljenja.

Umorjeni Lichtenstein je bil dve leti brez posla; v svojem obupu je zanimal zanemarjati ženo, ki se je zato zatekla v objem prijatelja iz mladih let, s tem pa vzbudila možovo ljubosnost in jezo. Da bi ga potolažila, si je žena, ki je bila pred doroko kontoristinja zopet poiskala službo in s tem skromno preživila sebe in moža. Klijan temu se zakonsko življeno iz-

bolišalo in Lichtensteina sta se pred poldrugim letom sodno ločila; žena se je vrnila k staršem. Kamalu pa jo je mož nagovoril, da se je vrnila k njemu. Par tednov je bilo dobro, nato pa so se zopet začele razprtije in od bede in ljubosumnosti že skoro poblaželi mož je svojo ženo ponovno pretepal in trpičil. Iz strahu pred njegovim nasostjo pa si ni upala več pobegniti.

V takih razmerah je žena nekoč brala šundroman, ki popisuje, kako se je neka ženska s strupom znebila treh svojih soprovov, ne da bi ji prišla na sled. In storila je tudi ona tako. Kupila si je strup za podgane in ga začela mešati v jedi, ki jih je dajala svojemu možu. Po njegovi smrti je bolnica obvestila policijo o ugotovitvah obdukcije, a akt se je nekam izgubil in prišel še le sedaj na dan. Policija je v torek zaslišala vdovo, ki je po kratkem obtavljanju priznala svoj zločin.

Smrt modernega Metuzalema

V selu Dromara na Irskem je te dni umrl eden najstarejših prebivalcev Evrope, 125letni William Smith. Starček je bil skoraj do konca svojega življenja popolnoma zdrav in čil in je poleg tega slovel radi svoje izredne bistrosti in svojih življenskih zazorov. Smith ni morda živel kot asket, pač pa vedno zmerno in urejeno. Svoje doživljaj, potek življenja in življenske nazore je nedavno precej draščična naslikal nekemu podjetnemu pismniku novinarju, ki ga je obiskal.

Starček se je v svojem govoru z novinarem predvsem dotaknil zakona. Menil je, da se mož, ki hoče dolgo živeti, pač ne sme poročiti v zgodi mladosti. Moški je po naziranju Smitha zrzel šele s 60. leti za zakon. On, Smith, se je poročil s 63 leti, pač takrat je bil skoraj prezgodaj. Novinar je naziranju modernega Metuzalema oponiral in vprašal ga je, zakaj naj moški šele tako pozno stopi v zakon. Nato je starec z uprav Rabindranatovo modrostjo odvrnil, da je zakon samo za ljudi s temeljito življensko izkušnjo. Mladi ljudje naj se krepo razvije. S 60. leti se človek šele izvirči. Če je človek poročen, mora priprsto živeti in s svojo ženo lepo ravnavi. Sve je to mogoče le v slučaju, če ima človek nekaj modrosti v glavi, zakaj vedeti je treba, da hoče žena vedno uveljaviti svojo voljo.

Pred 50 leti je Smitheu umrla žena. Od tega dne se ni ločil od svojega seila. Trudil se je živeti kolikor mogoče priprsto in bil je mnenja, da je najbolje, če se človek malo oblači. Nočne srajce ni imel nikoli na sebi. Vstajal je zgodaj zjutraj in za zajtrk popil skodelico čaja. Mesa ni rad užival, zato pa je pil mnogo mleka; hranil pa se je najraje s krompirjem, sirom in sadjem. Sempatija si je privoščil tudi dobro kapljico, nikoli pa se ni opil. — Strastno je bil udan kajenju in brez pape ni mogel živeti. Bil je tudi naziranja, da vsaka jenza škoduje zdravju; razveselil pa se je vsake malenkosti.

Pokojni Smith je živel že za časa Napoleona in se je hotel udeležiti borbe proti njemu. Bil pa je takrat še premalo. Štiri desetletja kasneje se je udeležil anglo-ekspedicije na Krim in sodeloval v bitki pri Almi. Po povratku v domovino, si je pridobil precejšnje imetje. Usoda pa mu ni bila naklonjena in čez noch je zopet postal berač. No, Smith je bil človek, ki bi klonil. Znova in s podvojeno energijo se je lotil dela in par let kasneje je bil zopet imovit mož. Smith je zapustil samo eno hčerkko, ki je stara 60 let in živi na Škotskem. Smith je bil uverjen, da bo tudi ona dočakala njegovo starost.

Zagonetni napad v Pragi

V torku zvečer so opazili mimočodoči v okencu pod izložbenim oknom neke praske trgovine zvezane roke. Izložbeno okno je bilo razsvetljeno, tako da so se zvezane roke dobro videle. Ta, ki nato je začul obupni klic na posodo in roke so izginile. Trije pasanti so planili v dotično hišo in poklicni hišniki. Skozi ključavnico so opazili v sobi luč. Vrata so bila zaklenjena in ko so jih odprli, so našli pri oknu neko žensko, ki je imela zvezane roke in noge. Glavo je imela ovito z rjuho. Ležala je nepremično, vendar pa ni bila mrtva.

Kmalu je prispeла policija in ugotovila, da so bili v hiši vlomlci. Steklena vrata, ki vodijo iz skladniča v pisarno, so bila razbita. V pisarni je bilo vse razmetano. Poklicani so lastniki trgovine s pohištvo in ta je povedala, da je napadenja njegova vajenka, 18letna Kvetošlava Sadilkova. Sadilkova je hotela zvečer pospraviti v trgovini in zato so ji pustili ključe, ki naj bi jih oddala hišniku. Trgovec je ugotovil, da so odnesli neznanlci vlomlci iz njegove pisarne ročno blagajno, aktovko in več drugih predmetov. Vlomlci so trgovino zaklenili in odnesli ključe. V blagajni ni bilo skoraj nič, ker je trgovec zvečer odnašal denar domov.

Ko je Sadilkova zavedla, da je pogledovala pohištvo; končno sta se ustavila v kotu pred velikim klavirjem, ki ga je Sadilkova na njuno zahtevala. Tisti klavir je neznanec udaril in ji vrgel čez glavo odelo. Od silnega udarca se je onesvestila. Ko se je zopet zavedala, je bila sama zvezanimi rokami in nogami. Tudi usta sta ji vlomlila zamašila.

Elegantno, zabavno, razkošno. Veselo. Kolosalno zanimanje vladu v Ljubljani za prekrasno salonsko veseloigrino.

„DEVIŠKA SUZANA“ HURA VALENCIJA!

LILIAN HARVEY, Willy Fritsch, Junkermann in Paulig.

Izvrstno! Imenitno! Duhotivo!

Predstave ob: 4, 5, 6, 7, 8, in 9.

«ELITNI KINO MATICA»

Telefon 124.

Makulaturni papir kg à Dim 5.—

prodaja uprava Slov. Naroda

Zahvala. Za vse dokaze iskrenega sočutja povočom smrti našega iskrenog ljubljenega sina oziroma brata

Ferdinanda Okorna abs. rer. com.

se tem po om Zahvaljujemo vsem njegovim tovarišem, sočodnikom in znancem

Posebno se Zahvaljujemo akademskim klubom, šolskemu Sokolu, pevskemu zboru Narodne čitalnice, ljubi ankskemu Triglavu ter splet vsem, ki so ga spremljali na njegovem zadnjem poti in so na takoj naprej način počastili njegov spomin. Obenem se Zahvaljujemo tudi vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov.